

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ (6. – 9. ročník)

Charakteristika předmětu

Předmět VÝCHOVA KE ZDRAVÍ, v návaznosti na Přírodovědu ve 4. a 5. ročníku, rozvíjí a prohlubuje daná témata o specifické poznatky a dovednosti, které žákům umožňují lépe porozumět různým životním situacím a správně se rozhodovat v otázkách zdraví, partnerských vztahů, rodinného života, osobního bezpečí a rizik v souvislosti se sociálně patologickými jevy. Vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem se prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Ve svém výrazně činnostním pojetí umožňuje tato výuka učitelům navazovat potřebný kontakt se žáky a přispět k tolik potřebnému přiblížení školy a rodiny.

Výchova ke zdraví vytváří prostor pro formativní působení na dospívající žáky, a tím významně přispívá k jejich osobnostnímu vývoji. Nejdůležitějšími obsahovými prvky jsou zdraví a rodina jako základní předpoklad utváření vlastního životního stylu a vztahů s lidmi. Komplexní charakter předmětu dává možnost zabývat se tématy z různých pohledů a naplňovat je učivem podle vyspělosti, otevřenosti a zájmu žáků.

V souvislosti se změnami v RVP a s nárokem na časové dotace jednotlivých předmětů, může být Výchova ke zdraví realizována pouze v některých ročnících. Pro tento případ jsou v tabulkách vyznačena **barevně** základní a zároveň nejdůležitější témata výchovy ke zdraví.

Specifické cíle předmětu:

- Žák si uvědomuje základní problémy a potřeby v oblasti zdravého životního stylu, rodinného života a osobního bezpečí
- Žák zaujímá vlastní postoj směřující ke zdravému způsobu života

- Žák směřuje k odpovědnému chování při budování partnerských vztahů, při plánování rodičovství, i při utváření vlastního životního stylu
- Žák se orientuje v konfliktních a krizových situacích, hledá jejich optimální řešení a adekvátně na ně reaguje
- Žák je schopen přijmout odpovědnost za bezpečí své i jiných
- Žák zná dostupné informační zdroje týkající se problematiky zdravého způsobu života a preventivního jednání v souvislosti se sociálně patologickými jevy
- Žák dovede využít získané poznatky k ochraně a upevnění svého zdraví a k posílení kvality svého života

Nejčastější formy výuky:

- Frontální výuka (osvojení nových pojmů a souvislostí)
- Práce ve dvojicích (argumentace)
- Skupinová práce (řešení problémů, dramatizace)
- Individuální (pracovní listy, úvaha, zamyšlení)

Metody používané při výuce:

- Dialog (hledání kompromisu, utváření názoru a postoje)
- Diskuze (argumentace, komplexní pojetí problémového úkolu, vyjádření názoru)
- Dramatizace (návěst preventivního jednání v problémových situacích, vyjádření pocitů a emocí k tématu)
- Brainstorming (rozvoj asociací k danému tématu, třídění informací do skupin podle různých kritérií)
- Práce s textem (hodnocení, kritické uvažování, porovnávání s vlastní zkušeností)
- Didaktické hry (zaměřené na sebepoznání, zaujmutí postoje k tématu či názoru, vyjádření pocitů)

- Kooperace (spolupráce ve skupině při dosahování daných cílů)
- Práce s pracovním listem (opakování a utřídění probírané látky)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví
- projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
- dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
- svěří se se zdravotním problémem
- dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
- uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla
- chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

6. ročník

VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY
<ul style="list-style-type: none"> Žák chápe význam pravidelného režimu pro své zdraví Žák zařazuje do organizace svého dne dostatek pohybu Žák dovede předcházet únavě správným nastavením režimu 	<p>Režim dne (práce, volný čas, spánek, únava, aktivní odpočinek)</p> <p>Tělesná a duševní hygiena - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování</p>	<p>OSV:</p> <p>Sebepoznání a sebepojetí Pozitivní naladění mysli Zvládání stresových situací Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodování</p> <p>MKV:</p> <p>Tolerance a respekt k rozdíům mezi lidmi</p> <p>ENV:</p> <p>Porozumění vztahům člověka a prostředí Utváření zdravého životního stylu</p>	<p>Občanská výchova</p> <p>Dějepis</p> <p>Tělesná výchova</p> <p>Přírodopis</p> <p>Výtvarná výchova</p>
<ul style="list-style-type: none"> Žák si vyzkouší některé relaxační techniky Žák si uvědomuje skrytá nebezpečí stresu 	Duševní hygiena (stres, relaxace)		
<ul style="list-style-type: none"> Žák dává do souvislostí historické typy rodin Žák popisuje současnou podobu rodinného života Žák respektuje specifika různých typů rodin Žák si osvojuje způsoby komunikace s blízkými lidmi 	Rodina (vznik, historie, funkce, typy rodin, potřeby, problémy)		
<ul style="list-style-type: none"> Žák se podílí na vylepšení svého životního prostředí Žák vyjadřuje pocity spojené s domovem a zařazuje si je do systému hodnot 	Domov a rodina		
<ul style="list-style-type: none"> Žák se orientuje v jednotlivých složkách domácnosti a rozumí jejich smyslu 	Domácnost		
<ul style="list-style-type: none"> Žák rozpozná negativní vlivy ve svém okolí Žák adekvátně reaguje na nebezpečí Žák vyhledává efektivní způsoby řešení 	Sociálně patologické jevy (krizové situace, nástrahy lidské společnosti)		

problémových situací			
<ul style="list-style-type: none"> • Žák v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhému • Žák není lhostejný k problémům svého okolí • Žák projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy • aktivně předchází situacím ohrožení zdraví • v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí 	<p>Osobní bezpečí (dětská práva, linka bezpečí, krizová centra)</p> <p>Rizika silniční a železniční dopravy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy mezi účastníky silničního provozu - postup v případě dopravní nehody <p>Ochrana člověka za mimořádných událostí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - klasifikace mimořádných událostí - varovný signál a jiné způsoby varování - úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace - prevence vzniku mimořádných událostí 		
<ul style="list-style-type: none"> • Žák vysvětlí na příkladech souvislosti mezi zdravím tělesným, duševním a sociálním. • Žák odvozuje faktory zdraví od svého životního stylu a stavu životního prostředí • Žák se seznamuje s nadnárodními programy podpory zdraví a vyhledává jejich aplikace pro naše podmínky 	<p>Zdraví (komplexní pojetí):</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince - odpovědnost jedince za zdraví - podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví 		
<ul style="list-style-type: none"> • Žák projevuje odpovědný vztah k sobě samému a k pravidlům zdravého životního stylu 	<p>Zdravý životní styl (složky životního stylu)</p>		

7. ročník

VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY
<ul style="list-style-type: none"> • Žák si uvědomuje souvislosti mezi vývojem 	<p>Puberta (vývoj – fyzické a psychické</p>		

<p>člověka a proměnami vzhledu a uvažování v období puberty</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje • kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • Žák rozumí hormonálním procesům ve svém těle a učí se zdrženlivosti 	<p>proměny, emoce, konflikty)</p>	<p>OSV:</p> <p>Sebekontrola a sebeovládání Pozitivní naladění mysli Zvládání stresových situací Mezilidské vztahy Vzájemné poznávání ve skupině</p>	<p>Občanská výchova Tělesná výchova Přírodopis Matematika</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Žák se aktivně podílí na zlepšení svého životního prostředí • Žák se chrání před škodlivými vlivy vnějšího prostředí • Žák posuzuje důsledky nezdravého způsobu života • Žák rozlišuje chování zdraví prospěšné vůči chování zdraví škodícímu • Žák jmenuje příklady civilizačních chorob • Žák vysvětluje příčiny a důsledky těchto chorob v souvislosti s životním stylem • Žák dodržuje základy bezpečnosti při výuce i mimo ni • Žák praktikuje základní ošetření při úrazech • Žák rozumí významu očkování a uvádí příklady infekčních chorob 	<p>Zdraví:</p> <p>Faktory zdraví - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota</p> <p>Ochrana před přenosnými chorobami (cesty přenosu, prevence)</p> <p>Civilizační choroby – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče</p> <p>Odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci</p>	<p>Komunikace Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodování</p> <p>MKV:</p> <p>Tolerance a respektování rozdílů mezi lidmi Rozpoznání rasové nesnášenlivosti Přijetí odlišných sociokulturních skupin Odstraňování xenofobie Multikulturní terminologie</p>	<p>Chemie Výtvarná výchova Příprava pokrmů</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Žák optimálně rozvrhuje svůj denní režim • Žák uplatňuje metody aktivního odpočinku 	<p>Zdravý životní styl (denní režim, pohyb, výživa a stravování, péče o zdraví,</p>	<p>ENV:</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • Žák si uvědomuje negativní dopad návykových látek na zdraví 	<p>prevence užívání návykových látek)</p>	<p>Porozumění vztahům člověka a prostředí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Žák vysvětluje rozdíl mezi biologickou a energetickou hodnotou potravy • Žák rozlišuje základní skupiny potravin a jmenuje jejich význam pro výživu • Žák vhodně sestavuje jídelníček a obhájí své návrhy • Žák se orientuje v alternativních výživových směrech a hledá jejich přínos pro stravování • Žák si vytváří vhodné stravovací návyky 	<p>Výživa (výživová hodnota potravy, potraviny, jídelníček, poruchy příjmu potravy, alternativní výživové směry)</p>	<p>Utváření zdravého životního stylu</p> <p>Vlastní odpovědnost k životnímu prostředí</p> <p>Komunikace o problémech životního prostředí a argumentace vlastních názorů</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Žák se seznámí s obsahem sdělení na obalech potravin • Žák porovnává složení a kvalitu jednotlivých potravin • Žák popisuje možnosti skladování potravin • Žák používá vhodné technologické postupy při přípravě pokrmů 	<p>Hygiena výživy (nákazy z potravy, obal potravin, skladování, příprava pokrmů)</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Žák sleduje a hodnotí komplexní povahu komunikace mezi lidmi • Žák obohacuje komunikaci rozvojem své slovní zásoby a uplatňováním neverbální složky komunikace 	<p>Komunikace (verbální a neverbální, komunikace v rodině a škole)</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Žák si osvojuje principy asertivního jednání pro ochranu své osoby • Žák rozpozná projevy agrese, rasismu a šikany 	<p>Sociálně patologické jevy (konflikt, agrese, násilí, šikana, rasismus, syndrom CAN, kriminalita mládeže)</p>		

<ul style="list-style-type: none"> • Žák vybírá různé způsoby řešení problémů a hodnotí je • Žák zná krizové telefonní linky • Žák projevuje ochotu pomoci obětem sociálně patologických jevů 			
<ul style="list-style-type: none"> • Žák charakterizuje různé skupiny návykových látek • Žák třídí návykové látky podle různých kritérií (účinky, nebezpečí, dostupnost, důsledky,...) • Žák přesvědčivě argumentuje v souvislosti s odmítáním návykových látek • Žák se orientuje v nabídce specializované pomoci 	<p>Návykové látky (rozdělení – drogy, alkohol, kouření a další závislosti, charakteristika, důsledky, legislativa, prevence)</p>		

8. ročník

VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY
<ul style="list-style-type: none"> • Žák vyhodnotí vážnost situace a navrhuje vhodná řešení • Žák rozumí nevyhnutelnosti konfliktu v lidském soužití a reaguje na základě pozitivních zkušeností s řešením těchto situací • Žák rozlišuje vhodné a nevhodné chování a reakce v různých životních situacích • Žák se aktivně podílí na prevenci stresu a duševních poruch • Žák má povědomí o systému krizové intervence a dokáže vyhledat pomoc 	<p>Krizové situace, konflikty a jejich řešení</p> <p>Psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému</p> <p>Rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné předměty, nebezpečný internet)</p> <p>Násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu)</p>	<p>OSV:</p> <p>Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodování Analýza vlastních i cizích postojů a hodnot</p>	<p>Občanská výchova</p> <p>Tělesná výchova</p> <p>Přírodopis</p> <p>Výtvarná výchova</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Žák se podílí na odpovědnosti za své zdraví prostřednictvím kvalitního rozvíjení své osobnosti • Žák porovnává životní styl ve městě a na venkově a hodnotí jej 	<p>Život ve velkoměstě (rozvoj civilizačních chorob, nevhodný životní styl)</p>	<p>VDO:</p> <p>Racionální uvažování a korekce vlastních emocí při setkávání s odlišnostmi</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Žák chápe rozdíly mezi zamilovaností, přátelstvím, láskou a manželstvím • Žák si uvědomuje rizika spojená s volbou partnera • Žák zaujímá hodnotové postoje a nacvičuje si 	<p>Mezilidské vztahy (kamarádství, přátelství, láska, manželství, rodičovství)</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání</p>	<p>Překonávání stereotypů a předsudků</p> <p>ENV:</p>	

<p>rozhodovací dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák rozumí pojmům pomáhající a prosociální chování • Žák si uvědomuje dopad vlastního jednání a chování 	<p>problémových situací</p> <p>Stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení</p>	<p>Vnímání života jako nejvyšší hodnoty</p> <p>Utváření zdravého životního stylu</p> <p>MDV:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Žák vysvětluje funkci pohlavních orgánů • Žák zařazuje reprodukční zdraví jako nedílnou součást celkového zdraví člověka • Žák se seznamuje s metodami antikoncepce a dává je do souvislosti se stylem života • Žák vyvozuje důsledky z předčasného zahájení sexuálního života a navrhuje preventivní opatření • Žák obhajuje právo jedince na ztotožnění se svou identitou • Žák upřednostňuje tolerantní přístupy k odchylkám v sexuálním životě • Žák rozpozná možná nebezpečí zejména při zahájení intimních vztahů a kriticky je vyhodnotí • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli • chápe význam zdrženlivosti v dospívání a 	<p>Sexuální výchova (pohlavní orgány a jejich funkce, pohlavní choroby, antikoncepce, pohlavní identita a její odchylky)</p> <p>Sexualita jako součást formování osobnosti</p>	<p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Obrana před manipulací</p> <p>EGS:</p> <p>Zapojení se do dobrovolných aktivit – charita, nadace,...</p>	

<p>odpovědného sexuálního chování</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Žák popisuje prenatální vývoj dítěte od počet k porodu • Žák vyjmenuje několik rizik spojených s těhotenstvím a navrhne k nim preventivní opatření • Žák dává do souvislosti problematiku zdraví a životního stylu s otázkami umělého oplodnění a potratů • Žák zařazuje vznik života a celkové zdraví dítěte na první příčky žebříčku hodnot 	<p>Vznik nového života (těhotenství, plánované rodičovství, umělé oplodnění, potrat, adopce)</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Žák specifikuje jednotlivé fáze života • Žák vysvětluje na příkladech vývojové úkoly v těchto fázích • Žák si uvědomuje význam socializace člověka jako nedílné součásti celého jeho vývoje 	<p>Fáze lidského života (charakteristika skupin - novorozenec, kojeneček, batole, předškolní věk, školní věk, adolescence, dospělost, stáří)</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Žák kriticky posuzuje pořady v médiích, vyhledává informace z více zdrojů a porovnává je • Žák se seznamuje se základy legislativy v oblasti soc.patolog. jevů • Žák diskutuje s vrstevníky nad pojmy promiskuita a sexuální zneužívání a utváří si vlastní názor 	<p>Sociálně patologické jevy (pornografie, promiskuita, sexuální zneužívání, kriminalita, legislativa, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity)</p>		

9. ročník

VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY
<ul style="list-style-type: none"> Žák vyjmenuje složky domácnosti a vysvětlí jejich význam Žák vyhledává položky rozpočtu domácnosti a třídí je podle důležitosti Žák sestavuje rozpočet na základě různých kritérií (finance, životní styl, členové domácnosti,...) 	Hospodaření domácnosti (rozpočet, složky domácnosti, mzda, životní úroveň a styl)	<p>OSV: Zvládání stresových situací Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodování</p> <p>MKV: Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>ENV: Porozumění vztahům člověka a prostředí Komunikace o problémech životního prostředí a argumentace vlastních názorů</p> <p>MDV: Interpretace vztahu mediálních</p>	Občanská výchova Dějepis Tělesná výchova Matematika Výtvarná výchova
<ul style="list-style-type: none"> Žák vysvětluje rozdíly mezi různými typy bydlení Žák vybírá vhodné bydlení podle způsobu života Žák se seznámí se zásadami ergonomie v bytě Žák uplatňuje kreativitu při navrhování interiérů Žák vyhledává informace o materiálech, ceně a funkčnosti nábytku a doplňků Žák plánuje konkrétní bydlení podle určitých předpokladů (finance, počet členů domácnosti, typ bytu, ...) 	Kultura bydlení (typy bydlení, ergonomie, zařízení bytu, kreativita, doplňky)		
<ul style="list-style-type: none"> Žák posuzuje jednotlivé prvky módy a hodnotí je Žák charakterizuje historická období prostřednictvím módních stylů 	Móda (význam, osobní pojetí, historické souvislosti, návrhářství, styly)		

<ul style="list-style-type: none"> • Žák navrhuje barevné a materiálové kombinace oděvů podle svého vkusu a účelnosti 		sdělení a reality Rozvoj komunikace	
<ul style="list-style-type: none"> • Žák hodnotí své schopnosti a dovednosti • Žák se seznamuje s nabídkou středních škol • Žák přiřazuje své schopnosti a nadání k vhodným typům povolání • Žák se zamýšlí nad významem vzdělání pro svůj osobnostní růst • Žák si vytváří představu o svém budoucím životě a hledá v něm adekvátní uplatnění 	Volba povolání (předpoklady osobnosti, struktura středních škol, druhy povolání, vlastnosti povolání, motivace a rozhodování, informace o povoláních a školách, sebehodnocení)	s veřejností EGS: Souvislosti mez lokálními a globálními problémy Jazykový rozvoj Nadnárodní struktury a jejich význam pro jedince	
<ul style="list-style-type: none"> • Žák se orientuje v systému sociální péče a podpory • Žák navrhuje reálné postupy při řešení složitých životních situací • Žák hledá příčiny krizových situací, vytváří návody k jejich odstranění a utváří si tak návyky preventivního jednání v různých životních okamžicích 	Krizová intervence (centra prevence, pomoc v krizových situacích, sociální péče, systém sociální podpory)		